

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vanhusneuvosto

Toimintakertomus 2024

Sisällysluettelo

1	Vanhusneuvoston tavoite ja tehtävä	2
2	Vanhusneuvoston jäsenet	2
2.1	Vanhusneuvoston jäsenet (suluissa varajäsen).....	2
2.2	Vanhusneuvoston edustajat	3
3	Vanhusneuvoston kokoukset ja käsitellyt asiat 2024	4
4	Vanhusneuvoston jäsenten nostot	5
5	Vanhusneuvoston tapahtumat ja toiminnan tunnetuksi tekeminen	6

Tekijät

Vanhusneuvoston jäsenet

Maarita Mannelin

Tiina Huuskonen

Tea Karppinen

1 Vanhusneuvoston tavoite ja tehtävä

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston ensimmäinen kokous pidettiin toukokuussa 2022 eli neuvoston toiminta alkoi jo hyvinvointialueen valmisteluvaiheessa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Sen alueella on 13 kuntaa: Heinävesi, Iloantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäännössä § 20 säädetään, että vanhusneuvoston tehtävänä on vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vanhusten ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Se myös edistää vanhusten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia maakunnassa sekä edistää yhteistyötä vanhusten, kunnallisten vanhusneuvostojen ja hyvinvointialueen välillä. Vanhusneuvosto seuraa, arvioi, antaa lausuntoja ja tekee aloitteita sekä kuulee asiantuntijoita ja/tai hankkii muun tarpeelliseksi katsomansa selvityksen käsiteltävänä olevaan asiaan. Neuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

2 Vanhusneuvoston jäsenet

Jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan yksi edustaja ja heille varaedustajat. Lisäksi vanhusneuvostoon on valittu yksi edustaja ja heille varaedustajat viidestä eläkeläisjärjestöstä.

Vanhusneuvoston kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus ikäihmisten palveluiden palvelupäällikkö Minna Penttisellä.

2.1 VANHUSNEUVOSTON JÄSENET (SULUISSA VARAJÄSEN)

Edustus	Jäsen
Heinävesi	Paula Kotilainen (Pirjo Luostarinen)
Iloantsi	Päivi Nenonen (Tanja Pesonen)
Joensuu	Ari Tielinen (Kirsi Kettunen)
Juuka	Raija Rantala (Jarmo Vepsäläinen)

Kitee	Liisa Pirhonen (Raimo Oksman)
Kontiolahti	Eira Vääntinen-Liinakari (Kauko Väistö)
Lieksa	Matti Hokkanen (Viljo Pulkkinen)
Liperi	Tuula Laeslehto (Pekka Tuhkanen)
Nurmes	Jussi Säämänen (Aune Hämynen)
Outokumpu	Lasse Pouhula (Erkki Räsänen)
Polvijärvi	Heikki Kuikka (Leena Kettunen)
Rääkkylä	Raili Makkonen (Raija Venäläinen)
Tohmajärvi	Teuvo Karjalainen (Marja Sormunen)
Eläkeliitto ry	Marja-Leena Räsänen (Kyllikki Räsänen)
Eläkeläiset ry	Kimmo Vartiainen (Sirpa Savolainen)
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry	Toivo Pykäläinen (Eira Väänänen)
Kansallinen senioriliitto ry	Pertti Vainionpää (Ulla Mikkola)
KRELLI Kristilliset eläkeläiset ry	Maila Mustonen (Irma Käyhkö)

Vanhusneuvoston puheenjohtajana toimi Pertti Vainionpää ja varapuheenjohtajana Paula Kotilainen.

Vanhusneuvoston vastuuvaimelijana toimi hyvinvointialueen kumppanuuspäällikkö Maarita Mannelin. Hänen sijaisenaan toimi va. kehittämisasiantuntija Jertta Harinen 18.3.-15.9.2024.

2.2 VANHUSNEUVOSTON EDUSTAJAT

Vanhusneuvoston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hyvinvointialueen

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa (edustaja Marja-Leena Räsänen, varaedustaja Liisa Pirhonen)
- turvallisuuden ja varautumisen lautakunnassa (edustaja Teuvo Karjalainen, varaedustaja Tuula Laeslehto)
- tulevaisuuslautakunnassa (edustaja Toivo Pykäläinen, varaedustaja Jussi Säämänen)

- osallisuusvaliokunnassa (edustaja Lasse Pouhula, varaedustaja Raili Makkonen)

3 Vanhusneuvoston kokoukset ja käsitellyt asiat 2024

Kokouspäivä	Keskeisimmät käsitellyt aiheet
16.1.2024	Kotiin vietävät sosiaalipalvelut Ikääntyneiden palveluissa ja käytössä olevat palvelusetelityypit, alueellinen hyvinvointisuunnitelma, toimintakertomus 2022–2023
13.2.2024	Hallintojohtaja Ilkka Naukkarinen vieraana, asiakaspalautteiden käsittely ja raportointi, lausunto valtuustoaloitteesta 5.10.2023 koskien tulositonnaisen ateriatuen käyttöönottoa, THL:n kysely ikäihmisten toimintakyvyn ja omaishoitajien tukemisesta, kevään 2024 toimintasuunnitelma
12.3.2024	Aluevaltuuston puheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen vieraana, OLKA-toiminta, Asumispalvelujen toimintasuunnitelma 2023–2025, kaatumisen ehkäisy
9.4.2024	Alueellinen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämssuunnitelma vuosille 2024–2027 Juuka ja Nurmes
16.4.2024	Alueellinen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämssuunnitelma vuosille 2024–2027 Outokumpu ja Polvijärvi, Asumispalvelujen toimintasuunnitelma 2023–2025, vanhusneuvoston muutosehdotukset hallintosääntöön
10.6.2024	Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyn asiantuntija Sanna Pirinen esitteli tilannekuvaa ja toimintasuunnitelman valmistelua, Elintapaohjauksen toimintasuunnitelma, Rakenteellisen sosiaalityön kehittämisen ja edistäminen Siun sotessa, Terveysten edistämisen määrärahan hankehakemus palveluasiantuntija Tarja Hirvosen esittelemänä
13.8.2024	Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskuksen terveyden edistämisen suunnittelija Riikka Pekkarinen esitteli hyte-kertomusta ja -suunnitelmaa, Ehkäisevän päihdetyn viestintä vanhustenviikolla, Lausunto Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen

	palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun soten ikääntyneiden palvelujen esite
10.9.2024	Vanhusneuvoston toimintasäännön päivitys, Lausunto asiakasmaksuista vuodelle 2025, Hyvinvointialueen toimitilojen katsaus, Kotiin vietävien palvelujen (kotihoito ja tukipalvelut) ja asumispalvelujen kilpailutus ikääntyneiden palveluissa, Geriatrisen keskuksen ikäneuvolan palvelut 1.1.2025
22.10.2024	Voimaa vanhuuteen –ohjelmahankehaku, Suunnitelma ikääntyneiden toimintakyvyn edistämiseksi vuosina 2023–2026, Pohjois-Karjala ensihoidon toimintaympäristö ja haasteet
19.11.2024	Lausunto alueellisista sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelmista, Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028, Järjestöjen toiminta- ja teema-avustukset vuodelle 2025, Alueelliset kumppanuusryhmät
10.12.2024	Hyvinvointikertomus ikääntyneen väestön näkökulmasta, Asiakaskokemuksen mittaaminen, vuoden 2025 toimintasuunnitelma, vuoden 2024 toimintakertomus

Vuonna 2024

- yksitoista (11) kokousta
- kaksikymmentä (20) vierailijaa
- on käsitelty ja kommentoitu alueellista hyvinvointisuunnitelmaa, asumispalvelujen toimintasuunnitelmaa 2023–2025, kaatumisen ehkäisyn toimintakertomusta, elintapaohjauksen toimintasuunnitelmaa, Ikääntyneen väestön toimintakyvyn edistämisen suunnitelmaa 2023–2026 sekä hyvinvointialueen talousarviota vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2026–2028
- annettiin lausunnot 5.10.2023 valtuustoaloite koskien tulositonnaisen ateriatuen käyttöönottoa, Alueellisista sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelmista vuosille 2024–2027, Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelmasta 2024–2038.

4 Vanhusneuvoston jäsenten nostot

Keskeisimpiä vanhusneuvoston jäsenten esiin ottamia asioita ovat esimerkiksi seuraavat asiakokonaisuudet:

- Lausunnot palveluverkko- ja järjestämissuunnitelmiin
- Neuvoston pyrkimyksestä on ollut saada maakunnallisen radion hyödyntäminen osaksi kuntien, Maakuntaliiton ja hyvinvointialueen tiedotusta. Asia ei ole edennyt toivotulla tavalla.
- Neuvoston edustajien mukaan saaminen hyvinvointialueen valmistelutoimielinten kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeuksin. Tuo asia onnistui myönteisesti.
- Omaishoitajastatusten lisääminen korottamalla jo vuoden 2023 talousarviorahoitusta merkittävästi. Esitys ei toteutunut täysin.
- Omalääkäripalvelun toteuttaminen hyvinvointialueella. Esitys odottaa edelleen parempia aikoja.
- Ikäneuvolan toteuttaminen on osittain vielä maakunnan alueella kesken.
- Ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan paikkojen lisääminen tarpeen mukaisesti. Esitys toteutunut osittain.
- Lääkärien vastaanotoille pääsyn nopeuttaminen tarpeita vastaavasti koko maakunnan alueella. Esitys ei ole toteutunut resurssien puutteista johtuen.
- Ikäihmisten määräaikaistarkastusten toteuttaminen määrävuosin esim. yli 75- vuotiaiden osalta on edelleen tulevaisuuden haavekuvana ikääntyvien unelmissa.
- Neuvosto on keskustellut ja esittänyt näihin asioihin myös alueellisesti rajattuja kokeiluja kokemusten saamiseksi toimintojen vaikuttavuudesta ja kustannuksista.
- Lopulta vaikeimpana esityksenä on ollut terveydenhuollon erilaisten lähipalveluiden turvaaminen tasapuolisesti koko maakunnan alueella. Perusongelma on edelleen valmistelussa.

5 Vanhusneuvoston tapahtumat ja toiminnan tunnetuksi tekeminen

Puheenjohtaja osallistui 11.12.2024 pidettyyn aluevaltuuston aamuinfoon, jossa oli vanhusneuvoston esittely muiden vaikuttamistoimielinten esittelyjen kanssa.

Vanhusneuvoston puheenjohtaja osallistui vaikuttamistoimielinten, osallisuusvaliokunnan ja lautakuntien puheenjohtajien sekä hyvinvointialueen johdon yhteistapaamiseen 13.3. ja 9.12.2024.

Puheenjohtaja osallistui vanhusneuvostopäiville 30.10.2024. Teemana on ollut ”Mikä tuo meidät yhteen?”.

Alueen vanhusneuvosto ei omalta osaltaan ole järjestänyt minkäänlaisia yhteisiä yleisötilaisuuksia kaikille vanhuksille tai alueen sekä kuntien keskeisille päättäjille.

Kunkin kunnan omat vanhusneuvostot ovat vuosittain järjestäneet Vanhusten viikon erilaisia juhlatilaisuuksia omissa kunnissaan. Lisäksi monet kunnat ovat tehneet painettuja esitteitä vanhusneuvostojen toiminnan tavoitteista esittelemällä myös neuvostojen kokoonpanot yhteystietoineen.

Tärkein vanhusneuvostojen tunnetuksi tekeminen ja siten vaikuttaminen on kuitenkin tehtävä kuntien ja myös hyvinvointialueen päättäjille suunnattavan monipuolisen informaation muodossa teemalla ”ikäihmisiä ja vanhuksia ei tule unohtaa – ketään ei saa jättää”.

Positiivisen, vanhuksien tarpeisiin perustuvan informaation toteuttamisessa ja levittämisessä kuntien ja hyvinvointialueen eri viranhaltijat ovat osoittaneet kiitettävää yhteistyöhalua ja aktiivisuutta.

Sen työn varaan voimme tulevaisuudessa toivottavasti luottaa, että ikääntyvien ihmisten jatkuvasti seuraavan kymmenen vuoden ajan kasvava henkilömäärä voisi saada omissa tarpeissaan siedettävän yksilöllisen hoidon ja hoivan loppuun saakka omassa elämässään ilman tuskallisia odotteluita ja kärsimyksiä.

[Vanhusneuvoston esittely Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen internetsivuilla](#)

[Vanhusneuvoston pöytäkirjat ja muistiot](#)